

EUROPOS PARLAMENTAS

2009 - 2014

Plenarinio posėdžio dokumentas

13.1.2014

B7-0018/2014

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas siekiant užbaigti diskusijas dėl Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai pareiškimo

pagal Darbo tvarkos taisyklių 110 straipsnio 2 dalį

dėl padėties Pietų Sudane
(2014/2512(RSP))

Louis Michel, Niccolò Rinaldi, Graham Watson, Jelko Kacin, Liam Aylward, Marielle de Sarnez, Marietje Schaake, Sarah Ludford, Kristiina Ojuland, Hannu Takkula, Johannes Cornelis van Baalen, Robert Rochefort
ALDE frakcijos vardu

RE\1015257LT.doc

PE527.208v01-00

**Europos Parlamento rezoliucija dėl padėties Pietų Sudane
(2014/2512(RSP))**

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo 2012 m. birželio 13 d. rezoliuciją dėl padėties Sudane ir Pietų Sudane¹,
 - atsižvelgdamas į 1948 m. Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją ir 1966 m. Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą,
 - atsižvelgdamas į Afrikos, Karibų jūros ir Ramiojo vandenyno valstybių grupės ir Europos bendrijos bei jos valstybių narių partnerystės susitarimą Nr. 2000/483/EB, kuris 2000 m. birželio 23 d. pasirašytas Kotonu (Beninas) ir vėliau 2005 m. ir 2010 m. persvarstytas,
 - atsižvelgdamas į 2005 m. Visuotinį taikos susitarimą,
 - atsižvelgdamas į 2012 m. rugsėjo 27 d. Adis Abebos susitarimus,
 - atsižvelgdamas į Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės bendrai užsienio ir saugumo politikai Catherine Ashton 2013 m. gruodžio 24 d. ir 2014 m. sausio 2 d. pareiškimus dėl padėties Pietų Sudane,
 - atsižvelgdamas į vyriausiosios įgaliotinės spaudos atstovo 2013 m. gruodžio 16 d. gruodžio 28 d. pareiškimus dėl padėties Pietų Sudane,
 - atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 20 d. ES vietinį pareiškimą dėl dabartinio konflikto Pietų Sudane,
 - atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 17, 20 ir 30 d. JT Saugumo Tarybos deklaracijas dėl padėties Pietų Sudane,
 - atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 24 d. JT Saugumo Tarybos rezoliuciją 2132 (2013) dėl Pietų Sudano,
 - atsižvelgdamas į 2014 m. sausio 4 d. Afrikos Sąjungos Komisijos pirmininkės Nkosazana Dlamini-Zuma pareiškimus dėl padėties Pietų Sudane,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 110 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi Pietų Sudano vyriausybė nuo nepriklausomybės nuo Sudano paskelbimo 2011 m. liepos 9 d. sunkiai stengėsi sukurti veikiančią valstybę; kadangi 2012 m. liepos mėn. pabaigoje Džuboje pasklidus gandams apie planuojamą perversmą Pietų Sudano prezidentas Salva Kiiras be plataus sutarimo priėmė keletą įsakymų, kuriais labai pakeitė Pietų Sudano vyriausybės ir kariuomenės ir savo partijos aukščiausios vadovybės sudėtį;

¹ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0248.

- B. kadangi 2013 m. liepos 23 d. prezidentas Salva Kiiras, kuris priklauso dinkų genčiai, išformavo visą savo kabinetą ir atleido iš pareigų viceprezidentą Rieką Macharą, kuris priklauso nuerų genčiai; kadangi 2013 m. lapkričio mėn. prezidentas Salva Kiiras išformavo visus aukščiausius Sudano liaudies išsilaisvinimo judėjimo (armijos) organus, įskaitant politinį biurą, nacionalinę konvenciją ir nacionalinę išsilaisvinimo tarybą;
- C. kadangi 2013 m. gruodžio 14 d. Sudano liaudies išsilaisvinimo judėjimo (armijos) politinio biuro aukščiausiojo lygio nariai, įskaitant partijos pirmininko pavaduotoją Rieką Macharą, paliko nacionalinės išsilaisvinimo tarybos posėdį, nurodydami kad joje „trūksta dialogo dvasios“;
- D. kadangi 2013 m. gruodžio 15 d. Pietų Sudano sostinės Džubos kareivinėse įvyko kariniai susidūrimai tarp prezidento apsaugos kareivių ir prezidentas Salva Kiiras apkaltino Rieką Macharą bandymu užimti valdžią;
- E. kadangi 2013 m. gruodžio 16 d. kovos išsiplėtė už Džubos ribų į Džonglėjaus regioną;
- F. kadangi nuo 2011 m. rugsėjo mėn., t. y., prieš pablogėjant padėčiai 2013 m. gruodžio mėn. viduryje, Sudano vyriausybės pajėgos vykdė nesirinkdami taikinių vykdė bombardavimus Mėlynojo Nilo valstijoje, labai bauginamos čia gyvenančius civilius gyventojus;
- G. kadangi 2013 m. gruodžio 19 d. nuerų karinė grupuotė, kuriai vadovauja dezertyravęs buvęs 8-osios divizijos vadas Peteris Gadetas, užėmė Džonglėjaus valstijos sostinę Borą; kadangi 2013 m. gruodžio mėn. pabaigoje ir 2014 m. sausio pradžioje Boro miestą pakaitomis užėmė ir armija, ir sukilėliai ir kadangi nuo sausio 4 d. armija kovoja siekdama susigrąžinti miestą;
- H. kadangi 2013 m. gruodžio 21 d. vyriausybė patvirtino, kad ji prarado Vienybės valstijos, kurioje išgaunama daugiausia naftos, sostinės Bentiju ir ją užėmė nuerų genties generolas Jamesas Koangas, ištikimas Riekui Macharui, nors pastarasis tai paneigė; kadangi kilus smurto bangai dėl etninių skirtumų Pietų Sudane JT tyrėjai sukilėlių užimtame Bentiju mieste aptiko masinę kapavietę ir, pasak vyriausybės informacijos reikalų ministro Michaelio Makuei Luetho, už šias žudynes atsakingais gali būti laikomi sukilėliai;
- I. kadangi konfliktas išsiplėtė į naftos gavybos zonas ir 2013 m. gruodžio mėn. pabaigoje penkiose iš dešimties Pietų Sudano valstijų, įskaitant Džonglėjaus, Vienybės, Aukštutinio Nilo ir Centrinės Ekvatorijos valstijas, buvo užfiksuoti susidūrimai ir visoje šalyje taip pat buvo užfiksuotas prieš atskiras etnines grupes nukreiptas smurtas; kadangi 2014 m. sausio 2 d. prezidentas Salva Kiiras paskelbė nepaprastąją padėtį Vienybės ir Džonglėjaus valstijose, kurių sostines kontroliuoja Riekui Macharui ištikimi sukilėliai;
- J. kadangi 2013 m. gruodžio 24 d. sukilėliai įžengė į Aukštutinio Nilo valstijos sostinę Malakalį, iš kurio visam Pietų Sudanui buvo tiekama žalia nafta, ir kadangi gruodžio 27 d. armija pareiškė, kad ji šį miestą atgavo ir visiškai kontroliuoja;
- K. kadangi 2013 m. gruodžio 30 d. netoli neramaus Boro miesto įvyko Pietų Sudano vyriausybinių pajėgų susidūrimas su Baltosios armijos kovotojais ir kitomis Riekui Macharui ištikimų sukilėlių grupuotėmis, o sukilėlių atstovas paneigė, kad Riekas

Macharas kontroliuoja Baltosios armijos kovotojus; kadangi, nors konfliktas prasidėjo kaip politinė kova dėl valdžios, jis įgavo etninę dimensiją ir JT misija Pietų Sudane (UNMISS) teigia, kad esama įrodymų, kad buvo įvykdyta prieš etnines grupes nukreiptų žudynių;

- L. kadangi pastaruoju metu buvo prieš Nubos gyventojus vyko išpuoliai, neteisėti žudymai, masiniai prievartavimai ir Nubos Kalnuose gyvenantys civiliai gyventojai buvo savavališkai suimami; kadangi per 2013 m. gruodžio mėn. paskutines dvi savaites Sudano vyriausybės grupuotės ir ginkluotosios pajėgos, kuriuos parėmė saugumo grupuotės, surengė daugelio vietovių aplink Kaduklio ir Dilanjo miestus atakas, tūkstančiams civilių gyventojų buvo priversti palikti savo namus ir buvo gauta pranešimų apie tėtisėtus žudymus ir moterų masinius prievartavimus;
- M. kadangi 2014 m. sausio 5 d. prezidento Salvos Kiiri ir Rieko Macharo atstovai susitiko Etiopijoje, kad pradėtų taikos derybas, kurių metų visų pirma buvo deramasi dėl paliaubų ir politinių kalinių paleidimo; kadangi nepaisant šių derybų susidūrimai tęsiasi toliau; kadangi daugiausia nesantaikos kelia kalinių, apkaltintų perversmo planavimu gruodžio mėn. viduryje, paleidimas;
- N. kadangi 2013 m. rugsėjo 3 d. Chartume buvo surengtas Sudano ir Pietų Sudano prezidentų aukščiausiojo lygio susitikimas; kadangi abi šalys atnaujino savo įsipareigojimus įgyvendinti 2012 m. rugsėjo 27 d. Adis Abebos susitarimus, sudarytos padedant Afrikos Sąjungos aukšto lygio įgyvendinimo komisijai, vadovaujamai prezidentui T. Mbeki, ir imtis veiksmų siekiant užbaigti kitus neišspęstus klausimus, įskaitant galutinį Abyei miesto statusą ir sienų klausimus; kadangi šios derybos yra teigiamas žingsnis siekiant Pietų Sudano stabilizavimo;
- O. kadangi vis daugiau civilių gyventojų bėga į kaimynines šalis; kadangi, Humanitarinės pagalbos koordinatorius Pietų Sudane Toby Lanzeris teigia, kad per pastarąsias dvi savaites apie 200 000 gyventojų dėl smurto buvo priversti palikti savo namus ir smurtas netiesiogiai paveikė daug šimtų tūkstančių gyventojų; kadangi 2013 m. gruodžio 18 d. JT pranešė, kad 13 000 gyventojų nuo kovų prisiglaudė dviejose stovyklose Džuboje; kadangi kyla pavojus, kad ši krizė paveiks didesnę regioną, kuris jau yra nestabilus, ir į tai visuomet turi būti atsižvelgiama vykdant tarptautinę atsaką vietoje;
- P. kadangi Afrikos Sąjunga tarpininkauja siekiant užbaigti krizę Pietų Sudane; kadangi Afrikos Sąjunga ir Tarptautinė vystymosi institucija daug kartų paragino Pietų Sudane nedelsiant paskelbti paliaubas;
- Q. kadangi JT padidino savo pajėgas vietoje, be kita ko, 2014 m. sausio pradžioje Pietų Sudano sostinėje Džuboje dislokuodamos tris sraigtasparnius, skirtus šalyje esančioms Jungtinių Tautų taikos palaikymo pajėgų bazėms sustiprinti; kadangi šie veiksmai yra dalis Saugumo Tarybos patvirtinto plano du kartus padidinti UNMISS ginkluotąsias pajėgas iki 14 000 kareivių, kad ji galėtų apsaugoti civilius gyventojus, paveiktus tris savaites trunkančių vyriausybės pajėgų ir jai priešiškų pajėgų susidūrimų;
- R. kadangi 62 000 civilių gyventojų šiuo metu saugo JT taikos palaikymo pajėgos JT bazėse;
- S. kadangi siekiant patenkinti Pietų Sudano poreikius, ES gerokai padidino paramą vystymuisi; kadangi 2013 m. gruodžio 23 d. ES paskelbė, kad suteiks 50 mln. eurų

paramą humanitarinės pagalbos veiksams Pietų Sudane siekiant patenkinti pagrindinius poreikius ir kadangi buvo pripažinta, kad bendra padėtis šalyje yra viena iš didžiausių dabartinių humanitarinių krizių; kadangi šiuo metu dėl to ES humanitarinė pagalba 2013 ir 2014 m. finansiniais metais sudarys 170 mln. eurų;

- T. kadangi Europos Sąjungos aviacijos saugumo misija Pietų Sudane (EUAVSEC) tęsėsi iki 2014 m. sausio mėn.; kadangi šia misija buvo siekiama užtikrinti Džubos tarptautinio oro uosto saugumą;
1. reiškia didelį susirūpinimą dėl greitai gilėjančios saugumo ir humanitarinės krizės Pietų Sudane, kilusios dėl politinio ginčo ir po jo kilusio smurto, kurį sukėlė šalies politiniai lyderiai; pažymi, kad dėl to kyla rimtas pavojus Pietų Sudano stabilumui ir ilgalaikiam saugumui, taip pat viso regiono stabilumui;
 2. griežtai smerkia abiejų konflikto pusių prieš nekaltus civilius gyventojus, priklausančius įvairioms bendruomenėms, įvykdytus žiaurumus ir užfiksuotus žmogaus teisių pažeidimus, kuriuos įvykdė visos šalys, įskaitant ginkluotas grupuotes ir nacionalines saugumo pajėgas; griežtai smerkia 2013 m. gruodžio 19 d. įvykdytą UNMISS stovyklos Akobo mieste užpuolimą, kurio metu žuvo du Indijos kariai, dar vienas buvo sužeistas ir žuvo mažiausiai 20 žmonių, siekusių UNMISS apsaugos; smerkia ir pabrėžia, kad už tarptautinės humanitarinės teisės ir tarptautinės žmogaus teisių teisės pažeidimus atsakingi asmenys privalo atsakyti ir patraukti baudžiamojon atsakomybėn; griežtai smerkia išpuolius prieš naftos gavybos įrenginius, kurių metu žuvo daug naftos sektoriaus darbuotojų ir ragina visas šalis užtikrinti ekonominės infrastruktūros ir darbuotojų saugumą; palankiai vertina Afrikos Sąjungos sprendimą įsteigti komisiją, kuri tirtų žmogaus teisių pažeidimus ir kitus piktnaudžiavimus;
 3. ragina nedelsiant baigti opozicijos narių persekiojimą ir neteisėtą suėmimą už teisėtą ir taikų naudojimąsi savo saviraiškos ir susirinkimų laisve.
 4. dar kartą pakartoja, kad yra tvirtai įsipareigojęs gerbti Pietų Sudano Respublikos suverenitetą, nepriklausomybę, vienybę ir teritorinį vientisumą;
 5. ragina abi šalis laikytis Konstitucijos ir gerbti pagal Konstituciją įsteigtas institucijas;
 6. pažymi, kad Pietų Sudane yra daug naftos išteklių ir kad dėl jų gali kilti įtampa;
 7. smerkia visoje šalyje vykstančius susidūrimus ir prieš civilius gyventojus ir atskiras etnines ir kitas bendruomenes nukreiptą smurtą, dėl kurių žuvo ir buvo sužeista šimtai žmonių, 300 000 žmonių buvo perketa ir 30 000 pabėgo į kaimynines šalis (Ugandą, Keniją, Etiopiją ir Sudaną); yra susirūpinęs, kad konfliktas tapo etniniu įvairių Pietų Sudano grupuočių konfliktu, kuris gali peraugti į pilietinį karą;
 8. nerimauja dėl humanitarinės padėties šalyje, visų pirma dėl Pietų Sudano piliečių, kurie buvo perkelti arba pabėgo į kaimynines šalis, padėties; ragina visas šalis, kad humanitarinės pagalbos organizacijoms jos užtikrintų užtikrinti saugią ir netrukdomą prieigą;
 9. yra labai susirūpinęs, kad Pietų Sudanui kyla pavojus nugrimzti į nelaimę ir jo paties

žmonėms, ir regiono stabilumui dėl to, kad ir Sudanas, ir Pietų Sudanas gali imtis karo veiksmų dėl strateginių naftos gavybos vietų kontrolės; pažymi, kad padėtis Pietų Sudane toliau kelia pavojų tarptautinei taikai ir regiono saugumui;

10. palankiai vertina tai, kad Pietų Sudane buvo pradėtos taikos derybos ir ragina jose dalyvaujančias šalis toliau tęsti šias derybas Tarpyvyriausybiniėje vystymosi institucijoje; ragina nedelsiant susitarti dėl paliaubų, stebėsenos ir prieigą prie humanitarinės pagalbos;
11. primygtinai pabrėžia, kad išsamus politinis sprendimas, įskaitant susitarimą dėl paliaubų ir politinių kalinių paleidimą, yra labai svarbus ieškant būdų, kaip išbristi iš krizės, ir sudarant sąlygas tvariam Pietų Sudano vystymuisi;
12. ragina Pietų Sudano Respublikos vyriausybę parodyti geros valios ženklą ir nedelsiant paleisti visus suimtus politikus, kurie nėra susiję su tebesitęsiančiomis kovomis, kad jie galėtų veiksmingai dalyvauti taikiai užbaigiant konfliktą;
13. Skatina kaimynines šalis, regionines organizacijas ir tarptautinę bendruomenę toliau tęsti savo pastangas siekiant nutraukti smurtą; reiškia paramą Tarpyvyriausybinių vystymosi institucijos tarpininkavimui; palankiai vertina JT specialiosios įgaliotinės ir UNMISS vadovės Hildės Johnson ir Afrikos Sąjungos darbą ir palankiai vertina tai, kad teikiant Vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuro paramą buvo sustiprinti UNMISS žmogaus teisių tyrimų pajėgumai;
14. palankiai vertina visų pirma ES, AS ir JT teikiamą humanitarinę pagalbą nuo konfliktų ir perkėlimo Pietų Sudane nukentėjusiems žmonėms ir ragina šias institucijas ir kitus tarptautinius ir regioninius partnerius aktyviai remti Pietų Sudano atkūrimo ir taikos kūrimo procesą; ragina Pietų Sudano valdžios institucijas dirbti kartu su visais regioniniais ir tarptautiniais partneriais tam, kad šalis būtų stabilizuota;
15. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, JT Saugumo Tarybai ir JT Generaliniam Sekretoriui, Afrikos Sąjungos institucijoms, Centrinės Afrikos valstybių ekonominei bendrijai, AKR ir ES jungtinei parlamentinei asamblėjai ir Europos Sąjungos valstybėms narėms.